Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація и Експедиція пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція пôдъ ч. 4 лиця св. Антонього.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои".

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои" и въ ц. к. Старостволахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к
мѣсячно . . . . 20 к
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 55. Субота 9 (21) Марта 1891. **Рôкъ I.**

Переглядъ політичный.

Тая часть прасы, котрои задачею розсѣвати неправдивй и безпôдставнй вѣсти, розписала ся широко о конечныхъ, рѣшеныхъ вже и близькихъ змѣнахъ габинсту, при чôмъ выснoвала найдивачнѣйшй комбинаціи на будуче. Именно, голосили многй нѣмецкй газеты, въ слѣдъ котрыхъ пôйшли деякй польскй а также и одна руска, що сполучена лѣвиця нѣмецка домагає ся конечно перевороту въ габинетѣ. Все то спонукало, бюро прасове сполученои лѣвицѣ до розосланя слѣдуючого комунікату зъ просьбою о умѣщенье: Поголоски, мовь-бы сполучена лѣвиця нѣмецка домагала ся цѣлковитого перевороту габинету и напирала на уступленье министрôвъ: Бакевгема, Гавча, Шенборна и Зальеского, а также мовь-бы обставала при тôмъ, щобы баронъ Хлюмецкій зôставъ въ мѣсце д-ра Смольки президентомъ Избы посольскои — вѣсти тй суть цѣлкомъ безпôдставнй и полягають на выдуманыхъ, єсли не на злôстныхъ выгадкахъ". Сказанье се збиває всѣ наведенй проекты опозиційнои прасы. Вѣсти о уступленю гр. Таффого притихли. Навѣть органы, якъ *Narodni Listy* признають, що становище гр. Таффого запевнене.

Въ англійскôй Избѣ громадъ порушено на дняхъ справу парцельованя великихъ добръ въ самôй Англіи, для вытвореня верствы селяньскои, незвѣстнои цѣлкомъ въ многихъ околицяхъ. Деп. Jesse Collings представивъ Избѣ внесенье, домагаюче ся парцеляціи на дрôбнй посѣлости ôдъ 10—50 акрôвъ. Внескодавець покликавъ ся въ тôй справѣ на комисію, выбрану Избою передъ двома роками, котра то комисія освѣдчила ся за призначеньемъ пять міліонôвъ фунтôвъ на цѣль тоту. Цѣлою справою, въ границяхъ уставы рѣшенои парляментомъ и при помочи скарбу державы, мають заняти ся власти мѣсцевй. Тамъ где людность єсть за бѣдна, щобы ôдъ разу зложити належитôсть за парцелѣ, тамъ повиннй власти мѣсцевй закупувати землю и вынаймати єѣ. При деякихъ конечныхъ облегченяхъ могли бы зъ часомъ стати ся вынаймаючй властителями. Внесенье се рѣшила Изба взяти пôдъ обрады, въ другôмъ читаню.

Петербургскій „Вѣстникъ" оголошує указъ царскій до губернатора Финляндіи, въ котрôмъ царь поручає єму повѣдомити вѣрныхъ пôдданыхъ сего краю, що наданй имъ єго предками права признає, и що не має замѣру въ якій способъ змѣняти пôдвалины формы правительства, въ краю тôмъ обовязуючои. Дякуючи за адресу, станами финляндскими до него высланy, заявляє царь надѣю, що звязь великого княжества финляндского зъ Россією буде всегда ненорушена. Кто знає, чи Финдляндцѣ не волѣлибы, щобы знесено призволъ населюваня ся россійскихъ пôдданыхъ въ Финляндіи, щобы комисіи не признавали цареви власти рѣшеня о справахъ Финляндіи безъ вѣдомости сойму, щобы соймъ сей узнано за правосильный, а не за пусту форму, щобы школъ финляндскихъ высшихъ не засыпувано россійскими профессорами, щобы пошановано права языка и т. д. То приреченье на паперѣ, хотяй чорно на бѣлôмъ оно выставлене, тратить свою силу супротивъ фактôвъ, котрй также чорно на бѣлôмъ перечать царскому указови.

До исторіи усуненя кн. Долгорукого зъ посады ген.-губернатора Москвы, подає *Polit. Corr.* письмо зъ Петербурга, котре кидає дуже цѣкаве свѣтло на ôдносины россійскй. Въ россійскôй столицѣ довѣдались, що кн. Долгоруковъ стоявъ вже ôдъ многихъ лѣтъ въ такôй звязи зъ великимъ числомъ купцѣвъ и доставникôвъ, що независимôсть сего высокого функціонера була майже зовсѣмъ обмежена. До того прійшло ще и то, що въ послѣднихъ часахъ, коли то права жидôвъ чимъ разъ бôльше обмежують ся, звернено увагу правительства на то, що ген.-губернаторъ дозволивъ жидамъ цѣлыми масами заходити до Москвы, хочь то стояло въ очевиднôй противности зъ истнуючими законами. Въ Петербурзѣ говорено отже отверто, що та ласка для жидôвъ не остаєсь безъ якогось конкретного признаня зô стороны жидôвскои и що князь не дуже операвъ ся приймати ту конкретну подяку жидôвску. Рѣчь зовсѣмъ природна, що жидôвска праса выхвалює теперь дуже кн. Долгорукого, и каже, що ôнъ лишь зъ чоловѣколюбства бувъ противный гоненю жидôвъ; впрочôмъ до чого бы то довело въ Россіи, коли бы въ нѣй мало єсь заразъ усувати кождого урядника, котрый прійимає яку конкретну подяку? Кн. Долгорукому роблять ще и той закидъ, що ôнъ, высылаючи адресу цареви, предложивъ въ нѣй цѣлу програму управы державы, смѣлôсть, за котру, навѣть тогди, коли програма була либеральна, повиненъ бувъ кн. Долгоруковъ бути высланый на заточенье въ Сибирь.

Переглядъ часописей.

Ситуація теперѣшна заостреңа надзвычайно. Лѣвиця, вже близька триумфу, певна, що бôльшôсть спочине въ єи рукахъ въ пертрактаціяхъ зъ гр. Тааффе стала гордо пôдносити голову и ставити условія, о котрыхъ принятю була пересвѣдчена. Тымчасомъ надѣѣ завели, а президентъ министрôвъ заявивъ, що

КРЕСТЪ НА СТЕПѢ.

(Перекладъ въ. I. Корженьовского).

(Конець.)

Крестъ станувъ въ мѣсяць по моємъ повортѣ до дому. Я купивъ цѣлый сей широкій, якъ око досягне платъ степу, и прибувши тутъ самъ, бувъемъ присутный при заложеню креста. Тогды перебувавъ я тутъ три недѣлѣ, другого року тягнуло мене знову до степу, до житя сего пустынного. Було менѣ тутъ добре, було свобôдно, я ждавъ лишень на сповненье ся обѣтницѣ доброго старика, котрый благословивъ менѣ на тôмъ мѣсци. О! чи не бувъ ôнъ дѣйстно пророкомъ добра панѣ? — додавъ полковникъ, беручи дрожачу ôдъ зворушеня руку Калинецкои. Чи не дождавъ ся я того щастя, котрого лучь блыснувъ менѣ вже тогды, коли впервше я васъ побачивъ? Єсли такъ єсть, єсли доброта ваша не єсть звычайною чемностію, єсли слеза, котру бачу въ очахъ вашихъ плыве зъ глубѣ серця, даруйте менѣ еще днѣвъ кôлька, для пересвѣдченя, що сонъ сей чарôвный не уводить мене.

Калинецка не ôдповѣла нѣчого, но закрывши платкомъ лице, плакала ревно; а полковникъ схопивши ся зъ мѣсця, туливъ єи руку и окрывавъ поцѣлуями.

Тѣтка, котра знала, що на тôмъ ся скôнчить, сама зворушена сказала тогды:

— Лишимо ся лишимо. Но зôставте єѣ такъ, нехай ся выплаче, бо я нѣчого не бою ся такъ, якъ єи плачу.

Подякувавъ сердечно полковникъ добрôй невѣстѣ и ôдôйшовъ повный щастя и надѣѣ. Кôлька дней минуло скоро и розкôшно, на проходахъ, на розмовахъ, на оповѣданяхъ о Ишпаніи и Востоцѣ. Тѣтка лишала часами залюбленыхъ самыхъ, а тогды кожда хвилина була для нихъ хвилею раю, упоеня.

— Вже шѣсть днѣвъ сидимо тутъ — промовила одного дня тѣтка. — Стеречи ся намъ треба, бо хотяй тутъ пустыня и никто насъ не бачить, но языки людскй знайдуть насъ и тутъ. Ѣдьмо завтра. Най полковникъ приѣде пôзнѣйше за нами до Одессы; тамъ подасьте собѣ руки, єсли така вже воля Божа.

Поглянула Калинецка на полковника, подала єму обѣ руки, и ôдповѣла.—Щожь робити дорога тѣточко? ѣдьмо!

Полковникъ мовчавъ и жаднымъ словомъ не спротививъ ся тому, цѣлувавъ лишень руку своєи любки и въ очахъ єи глядѣвъ потѣхи.

— Зачали ся приготованя до выѣзду, а нѣмъ сонце зайшло, вже все було готове, щобы скоро свѣтъ выѣхати.

Вже було пôзно и добре темно, а залюбленй сидѣли еще на гальеріи, бо хотѣли еще якъ найдовше продовжити сей вечеръ послѣдный, тожь розмовѣ ихъ кôнця не було. Наразъ давъ ся чути гуркôтъ колесъ и тупотъ коней. Лице полковника засѣяло радостію.

— Що се? — поспытала Калинецка.

— Ничо, ничо, найдорожша моя панѣ — ôдповѣвъ и беручи єи руку и кладучи на серцю, додавъ — побачите а може и неподивуєте, що серце моє такъ сильно бъє ся.

Въ тôй хвили станула передъ ними поважна стать старого монаха, и давъ ся чути проникаючій єго голосъ:

— Слава Исусу Христу!

— Слава на вѣки — ôдповѣвъ полковникъ, а Калинецка зъ початку здивована, потôмъ догадавши ся всего, кинула ся въ єго обънятя, положила головину на єго груди и стала сильно плакати.

— Диви ся мôй отче — говоривъ полковникъ — твоє пророцтво вѣще сповнило ся. Поблагословишь мене, бо Богъ многомилостивъ не мôгъ менѣ дати бôльшого щастя.

анѣ гадає о признаню лѣвицѣ якихъ вынятковыхъ прерогативъ.

Въ слѣдъ за заявленьемъ тымъ пôвъурядова праса выступила зъ насмѣшками противъ лѣвицѣ, докоряючи ѣй, що мѣсто верховодити, приказано ѣй заняти пôдрядне мѣсце въ бôльшости.

Остовпенѣла въ першôй хвилѣ *Neue fr. Presse*, зачала ôдповѣдати пôвслôвцми, подаючи, що графъ Тааффе волить приступити до новои сессіи Думы безъ жадного виднѣйшого правительственного сторонництва. „Програма ся найгôрша — пише згадана часопись, — и дивувати ся належить, що ставить єѣ тое правительство, котре въ сѣчню, власне для нерѣшимости и непевности бôльшости, мусѣло дорадити розвязанье Думы державнои“. Чи дѣйстно програма ся найгôрша, то пытанье велике.

Доперва теперь здобула ся *Neue fr. Presse* на обширнѣйше обговоренье справы тои. Оправдує она перше всего лѣвицю, що не ставила она жадныхъ бажань высокихъ, а жаданя єи були найскромнѣйши. Графъ Таффе хотѣвъ бы собѣ зъ лѣвицѣ сотворити асекурацію противъ градобитю зъ другои стпроны. Засадниче порозумленье, о котре ходить лѣвицѣ, уважає гр. Тааффе за пусту теорію. Но политична химія гр. Тааффого єсть фальшива, бо найважнѣйшій и найсильнѣйшій въ Думѣ державнôй чинникъ не може позôстати неутральнымъ. Мусить гр. Тааффе йти зъ лѣвицею, або єще разъ розпочати борбу зъ нею, щобы єѣ збороти; мусить стати ся єи пріятелемъ, або позôстати єи ворогомъ.“ Кобы то такъ мусѣло ся стати, якъ хоче *Presse*. Тымчасомъ такъ оно не єсть, и гр. Таффе не потребує дрожати передъ голословными выступами лѣвицѣ.

Послѣдну надѣю либераловъ розвѣявъ помѣщеный въ *Fremdenblatt*-ѣ сей комуникатъ. „Прагски сферы — пише сей поважный дневникъ — повѣдомлено, що конференціи межи гр. Тааффе а вождами лѣвицѣ Пльенеромъ и Хлюмецкимъ довели до пересвѣдченя, що анѣ правиця анѣ лѣвиця не зможуть вытворити собѣ тревалои бôльшости. Тому то и чекати треба на выясненье ôдносинъ партійныхъ въ Думѣ державнôй. Одповѣдно до того, політика правительства буде скôлько можь неутральна, доки не наступить яка змѣна що до сторонництвъ. Протоє не можна надѣяти ся жадныхъ змѣнъ въ габинетѣ, и теперѣшне положенье уважати треба за цѣлкомъ ôдповѣдне хвилевôй ситуаціи“.

Справы краєвî.

Нарады анкеты въ справѣ уложеня взôрцевого статуту для громадъ жидôвскихъ въ Галичинѣ, на основѣ закона зъ 21 марта 1890 р., зачали ся вчера рано о год. 10-ôй въ намѣстництвѣ пôдъ проводомъ вицепрезидента п. Лідля. Референтомъ єсть совѣтникъ Мандычевскій. Въ складъ анкеты входять зô Львова пп. Самуилъ Горовицъ, д-ръ Ем. Быкъ, д-ръ Гольдманнъ, д-ръ Сим. Шафъ, Иср. Конъ Рапапортъ; зъ Кракова пп. Альб. Мендельсбургъ и Ляндавъ; зъ Перемышля Левъ Шварцталь, зô Стрыя д-ръ Фрухтманъ, зъ Бродôвъ Левъ Сіґаль и Саламонъ Хаєсъ, зô Станиславова Гершь Гальпернъ, зъ Турки Шехтеръ.

Товариство галицкои касы щадничои ôдбуло вчера свои загальни̂ зборы. Зô справозданя касового выходить, що станъ активный представлявъ ся такъ: Готôвка 389.732·45 зл., пожички забезпечени̂ на гипотекахъ 13,761.898 зл. 6 кр., пожички громадамъ и повѣтамъ 761.379·27, пожички товариствамъ задатковымъ 139.269·10, пожички на вексле̂ 2,580.482·73, датки на заставъ паперôвъ цѣнныхъ 31.026, рахунки бѣжучи̂, покрыти̂ паперами цѣными 4,494.074·82 зл. 400.000 авст. ренты срѣбнои 361.200, будова нового дому 424.138·27, друки и книги въ засобѣ 5.752·84, знаряды и библіотека заведеня 4.813·90, залеглі̂ проценты зъ днемъ 31 грудня 1890 р. 141.459·06, разомъ 23,095.226 зл. 50 кр. Станъ пасивный: Вкладки разомъ зô скапитализоваными ôдсотками 22,114.705·45, рахунки бѣжучи̂ заведень публичныхъ и кавціи огневи̂ 108.566·81 вѣрительнôсть фондôвъ: резервого, емиритального, фондаціи памятковои и фондъ для слугъ 279.729·28, резерва на будову нового дому 143.408·65, сальдо дрôбныхъ вѣрительностей 175.795·11, ôдсотки за 1891 рôкъ 152.668·38, чистый зыскъ за 1890 рôкъ 120.352·82, разомъ 23,095.226·50 зр. Загальне число вкладокъ сторôнъ въ 1890 р. выносить цифру 56.162 (въ р. 1889 зр. 52.351), саміжь вкладки разомъ выносять въ 1890 р. 22,114.705·45 зр. (въ р. 1889 выносили 20,188.872·23 зр.) Станъ фонду резервового зъ кôнцемъ року 1890 выносивъ 2,212.382 51 зр.; станъ фонду емеритального 319.123·55 зр. На публични̂ цѣли добродѣйни̂ жертвовано ôдъ заложеня касы (ôдъ 1844 р.) суму 235,691.105 зр. 47 лѣтный оборотъ выказує квоту 256,557.914·39 зр. Чистый зыскъ 120,352·82 зр. роздѣлено въ слѣдуючій способъ: на фондъ резервовый 50.000 зр., до диспозиціи дирекціи 5.000 зр., на запомоги вдôвъ и сирôтъ 1.000 зр., на ремунерація для урядникôвъ и служобы 8.200 зр., яко резерву на фондъ будовы нового дому 44.652·82 зр., на добродѣйни̂ цѣли 11.500 зр. — разомъ 120.352·82 зр.; послѣдню позицію „на добродѣйни̂ цѣли“ роздѣлено на внесенье п. Борковского en bloc пôсля внесеня выдѣлу въ той способъ, що зъ сумы 11.500 зр., на руски̂ товариства удѣлено 300 золотыхъ ринськихъ, а именно, товариству „Шкôльнои помочи 100 зр., а интернатови Василіянокъ 200 зр., а прочу суму 11.200 зр. роздѣлено мѣжь товариства польски̂ и жидôвски̂, а тымъ послѣднымъ удѣлено до тысячь зр. запомоги. Вѣдай тымъ послѣднымъ каса щаднича найбôльше своихъ звыкôвъ завдячуа.

Д о п и с и.

Зъ пôдъ Монастириска.

Въ послѣднôмъ моѣмъ письмѣ, я приобѣцявъ розвинути мои гадки, зъ котрыми вже не ôдъ нынѣ ношу ся, именно, про установу, котра бы положила основы систематичного мисіонерства у насъ, въ цѣли морального просвѣщеня и подвигненя нашого народу. Гадкамъ тымъ моимъ, прибулоще матеріялу, по ôдчитаню того, що *Народна Часопись* въ числѣ 52 подала на начальнôмъ мѣсци. О скôлько зможу, буду ядреннымъ и коротко рѣчь мою представлю.

Одбувши̂ ся у Львовѣ реколекціи священьства руского, то дѣйстно проявъ радостный, то дѣло, на восхваленье котрого нема слôвъ. О! кобы то настало таке, яке згадана статья пôдносить, кобы ти̂ богоугодни̂ упражненя по всѣхъ деканатахъ и во всѣхъ епархіахъ рускихъ розвели ся. Тогды половина дѣла уморальненя люду булабы зроблена. „Зъ повноты серця, уста глаголють“. Треба самому перше щось мати, щобы другому удѣлити; треба перше себе уморальнити, обогрѣти свого духа въ струяхъ ласки Божои, закимъ другихъ уморальнювати и пôдносити на духу станемо. Рѣчь то загально звѣстна, тожь про ню шкода говорити богато. Навертаємо до нашого предмету.

Мисіи у насъ ôдбували ся въ минувшихъ лѣтахъ, були они въ кôлькохъ мѣсцяхъ, та певно, не безъ пожитку духовного для вѣрныхъ. Але були то лишь перши̂ пробы, неначе оказъ, що до того дѣла доброи волѣ и силъ у насъ не бракує.

Звычайно устроювали ся мисіи по такихъ парохіяхъ, де парохами мужи ревни̂ и про души собѣ повѣрени̂ дбали̂. Тамъ же, де рôля въ вертоградѣ Христовôмъ засохла, попадана и ôдлогомъ лежить, де бы такій ливепь мисійнои науки при ласцѣ Божôй бувъ пожаданый, тамъ звычайно нема кому о тôмъ подумати.

Не дасть ся заперечити, що до систематичного, миссійного труду, треба проповѣдникôвъ значнихъ добре духовне житье, рутинованыхъ, повныхъ апостольского огню въ душѣ, молитвою и богомисльностею къ тому приготовленыхъ.

Чи богато у насъ такихъ наберє ся? А могло бы выробити ся досють при доброй

— Поблагословлю мôй сыну! — ôдповѣвъ старець. Кто додержує обѣта здѣланого Богу, того ôнъ не заведе нѣколи!

Въ шѣсть днѣвъ потôмъ въ Дашôвцѣ при панѣ Адамовôй сидѣвъ старый Глинецкій и розмовляли о нашихъ подорожныхъ.

— Що менѣ тамъ говорите — говоривъ старый — вже забула она о степѣ и подорожи. Сидить въ Одессѣ, де на ню задивляють ся Французы и инши̂, котрымъ и не снило ся, що-бы на грѣшнôй земли̂ могло бути таке ангельске лице.

Наразъ влетѣвъ на подвôрье на зôгрѣлôмъ и запѣненôмъ кони ѣздець. Бувъ то козакъ, зъ сивымъ вже оселедцемъ, зъ ѣвѣтячими очима цѣлый покрытый порохомъ. Зôскочивши зъ коня, поклонивъ ся и ôддавъ письмо панѣ Адамовôй.

— А ôдъ кого се, — поспытала она.

— А перечитайте, то побачите — ôдповѣвъ усмѣхаючи ся Семенъ, бо ктожь бы єго не спôзнавъ?

— Ôдъ неи! — скрикнула панѣ Адамова, кинувши окомъ на адресу.

— А бачите, моспаненьку, говоривъ я, що будуть листы. Но читайтежь добродѣйко, а голосно. Ось слова листу:

„Найдорожша дядино!

„Я здорова и щаслива, но не ѣду вже до Одессы. Серце твоє вѣщувало, що на тôй дорозѣ, котрою пôслала ты мене, знайду здоровлье, знайду радôсть, знайду все то, що земля дати може чоловѣкови. Маю мужа, а такого мужа, о якôмъ въ снахъ лишень могла я мрѣти. Догадуєшь ся, що єсть нимъ не кто иншій, а полковникъ, котрого полюбила я вже тогды, коли вы и не догадували ся, що ся дѣє въ моѣмъ серцю. Прочитай, дорога дядиню, залученый дневничокъ, котрый для тебе списувала я ôдъ прибутя на степъ, а тôй розкаже тобѣ все. Теперь доношу тобѣ тôлько, що лишимо ся въ нашôмъ таборѣ до кôнця липня, сами̂, зъ просторомъ безграничнымъ, зъ такоюжь любовію. А потому приѣдемо до тебе, дорога дядино, щобысь блогословеніє, яке теперь менѣ даєшь, могла повторити надъ головою щасливои Бедуинки.

Осипы Корецкои.

Панѣ Адамова плакала зъ радости, а старый Глинецкій, такожь заплаканый, закликавъ:

— И вѣрь-жежь имъ моспаненьку. Здає ся, слабе оно якъ павутина, колыше ся ôдъ вѣтру, а якъ полюбишь, то така сильна и здорова, що и купелѣвъ не треба. Но я казавъ, що оно такъ буде.

Колижь перечитали дневничокъ, коли панѣ Адамова, подавши Семенови руку, казала заняти ся нимъ, якъ наймилѣйшимъ своимъ гостемъ; старый закликавъ прислугу и давъ приказъ до завтрѣшнои подорожи.

— Дежь выбираєте ся такъ скоро, пане Глинецкій?

— На степъ, панѣ добродѣйко. Не выдержу, мушу ихъ побачити, выцѣлувати и поблагословити ангелика мого. Кто має двѣ сокирки въ своихъ лѣтахъ, не повиненъ и ôдкладати такои радости. До кôнця липня, для мене моспаненьку, за далеко.

Тои самои хвилѣ наше подружье, побравши ся за руки и дивлячись собѣ въ очи, йшло до креста на степѣ. Она паленѣюча, здорова и щаслива, ôнъ веселый, поблажливый, що свѣтъ цѣлый притисъ бы до грудей. Мѣсце то було для нихъ раємъ на земли; бо въ кождôмъ єи закутику, где серця уповаючи̂ и головы кôрни̂ хилять пôдъ се знамя терпѣня и любовь, тамъ зъ короткого терпѣня и великои любови выцвѣтає щастье и супокôй.

(Конець).

волѣ и духовнôмъ трудѣ, єсли вже про мисіонаряхъ другого обряду мае ся не згадувати.

Ще одно. Для систематичного поборюваня морального упадку народа, то треба мисіи переводити систематично, зъ стислымъ увзглядненьемъ потребъ и обставинъ въ даныхъ мѣсцевостяхъ. Денегде, вырывками, на охотника импровизованѣ мисіи, то такъ само дѣйствують якъ той дощь на спечену землю, переходячи мѣсцями а не зливаючи цѣлои рôлѣ.

Не мало-бы ще такихъ увагъ можна было зробити къ тому предмету, але и тыхъ выстане до узасадненя того внесеня для котрого о гостинный пріємъ въ вашôй часописи прошу.

Знаючи моральный станъ нашого люду понижуючій ся чимъ разъ гôрше а мѣсцями пôдъупавшій до крайности; знаючи єго велику несвѣдомôсть въ рѣчахъ вѣры, котра сторонами навѣть зъ чудачными забобонами перемѣшує ся; знаючи врештѣ тую отяжилость, навѣть неохочôсть декотрыхъ священниковъ до усильнои працѣ надъ пôднесеньемъ тыхъ низинъ духовыхъ, менѣ ся здає, що не зайдемо мы далеко въ тôмъ напрямѣ, єсли не буде напору, принуки, галеня певного зъ горы, ôдъ верховныхъ властей духовныхъ.

А въ якôй формѣ тое моглобы наступити, най менѣ вôльно буде ось якій поставити проєктъ. Но закимъ що, мушу перше застеречи ся передъ закидомъ, будь-то-бы я смѣвъ насуватись зъ менторствомъ або неприличными инсинуаціями взлядомъ тыхъ высокихъ сферъ духовныхъ, ôдъ котрыхъ узнанье для мого внесеня и принятье єго пôдъ розвагу ихъ, могло-бы залежати.

Проєктъ мôй такій: *Реколькецін для священниковъ и мисін для народа, зробити институцією сталою, основаною на ôдповѣдныхъ правилахъ, пôдъ зарядомъ одного духовного директора для каждои епархін зъ рамени Дієцезального Епископа установленого.* Такимъ директоромъ най-бы бувъ одинъ зъ катедральныхъ крилошанъ, къ тому добраный умысно, успособленый або зъобовязаный успособитись до сего высокого покликаня. Рефератами або якими будь другими обовязками ôнъ не мавъ-бы бути обремененый, бо справы такъ великого значеня якъ реколькецін и мисіи, вымагали-бы цѣлковитого и выключного єго посвященя.

Єго рѣчею-бы було:

а) Устроювати, наглядати и мати въ постôйнôй евиденціи реколькційнѣ справы, систематичнôсть и точнôсть ихъ, выбиранье для нихъ мѣсця, средствъ, вышукуванье або пôдготовлене проповѣдниковъ духовныхъ, удѣлюванье потребныхъ информацій и т. д.

б) Знати точно зъ складаныхъ собѣ донесень, станъ моральности вѣрныхъ по всѣхъ парохіяхъ єпархіи, знати якѣ де проступки перемагають, о сколько ôдбутѣ мисіи повлѣяли на полѣпшенье норовственности и т. п.

в) Одповѣдно до такихъ информацій своихъ, указувати де, коли и якими силами мають ôдбувати ся мисіи, дириґовати ними лично, добирати до того здôбнѣйшихъ и талантливыхъ проповѣдниковъ, роздѣлювати межи нихъ тематы, достарчувати жерелъ, дораджувати имъ и т. п.

г) Обдумувати средства на цѣли мисійнѣ, завзывати до складокъ и жертвъ, запомагати бѣднѣйшихъ душпастырôвъ на економичнѣ выдатки при мисіяхъ и т. п.

Се загальный начеркъ мого проєкту не выкôнченый и не обдуманый но лише поданый яко гадка, котра мае всѣ данѣ до осуществленія. Сила бы доброго могло зробити ся, єслибы тая мысль компетентными сферами була пôднесена, тое хиба каждый видить. Най честна редакція „Народнои Часописи“ не жалує мѣсця на дискусію, яка певно завяже ся надъ тою справою, а тымъ не мало загальному добру услужить.

Вашъ прихильникъ
Verax.

Справа сервитутова въ Россіи.

По знесеню панщины въ Россіи указомъ 1864 р. правительство царске, обдаровало селянъ тою землею, на якôй ихъ заставъ помянутый указъ, а шляхтѣ заплативъ выпущеными къ тому ликвидаційными листами. Одъ тои хвилѣ ôдносины давныхъ пôдданыхъ зъ ихъ панами могли укластися спокôйно по сусѣдски. Але того не хотѣло чиновництво россійске, и щобы межи одныхъ та другихъ кинути кôсть вѣчнои незгоды, на паньскихъ пасовискахъ и по ихъ лѣсахъ лишило сервитуты селянамъ. Средство се выдало пожаданѣ для царату плоды. Особливо въ захôдныхъ губерніяхъ, на Волынѣ, Подолю, Украинѣ и Царствѣ Польскôмъ, ôдъ часу увлащеня селянъ, не було супокою але безънастанна драка зъ панами. Суды, комисіи, слѣдства, напасти селянъ на чуже добро майже не уставали, хлопъ пана всегда мавъ за ворога, а о те власне правительству ходило, при чôмъ звычайно захланне чиновництво рожживало ся не абы якъ.

Сила тй сервитутовѣ справы принесли шкоды краєви, того не зрахувати, божь при нихъ, годѣ було бôльшимъ властителямъ пôднести чи то лѣсне ґаздôвство, чи рôльництво поправити. Въ самôй Кієвщинѣ на 900 мѣсцевостяхъ и 860.000 десятинахъ землѣ тй сервитуты тяжѣли. Таке положенье дѣлъ шкôдливе и для державного порядку и для економичного добробыту державы, вкололо наконець въ очи россійскихъ розумныхъ людей и прочкнуло публичну совѣсть. Першій кієвскій генералъ губернаторъ Дрентельнъ въ обширнôмъ меморіялѣ звернувъ на се увагу правительства, и ôдъ того часу справа стала ся розбирати, засягано вѣдомостей въ якій способъ можна бы єѣ полагодити, и теперь здаєсь буде она порѣшена въ пожаданый способъ. Въ приготовительныхъ працяхъ участвовавъ теперѣшный ген. губ. кієвскій гр. Игнатієвъ а теперь покликано до Петербурга варшавского ген. губ. п. Гурко для выслуханя єго мнѣнія въ тôй справѣ.

Все, що було писане по польскихъ и заграничныхъ часописяхъ про сю справу и то черезъ довгій бо 25-лѣтный періодъ часу, того Россія не тôлько не слухала, але въ своємъ заслѣпленю загонистôмъ противъ польскимъ владѣльцямъ — ще боронила тыхъ порядкôвъ яко высоко-політичныхъ. Теперь же, коли зъ того лиха ставъ вѣяти вѣтеръ въ очи самому вже правительству, появились голосы въ россійскôй прасѣ накликуючи до покôнченя разъ вже зъ тою справою. Ось, що пише о нѣй п. Кандауровъ въ *Московскихъ Вѣдомостяхъ:*

„Одъ часу выданя сервитутовыхъ правъ въ 1864, выринули межи селянами грабежничѣ прямованя и захланнôсть на чуже, що спонукує правительство предприняти мѣры стремячѣ до полагодженя рôжныхъ видôвъ земельнои власности и осторожного обходженя ся зъ такими проявами, котрѣ ворожѣ основамъ монархичнымъ.“

Справу увлащеня селянъ и полишеня сервитутôвъ на польскихъ добрахъ, вѣвъ ôдъ 1864 р. оставленый „Учредительный комитетъ“. О тôмъ єго дѣйствованю такъ говорить згаданый дописуватель *Москов. Вѣд.* „Обширне шафованье сервитутовымъ правамъ даюче власти державнôй нагоду до мѣшаня ся въ ôдносины селянъ и бôльшихъ властителѣвъ земельныхъ, служило въ 1864 р. заразъ по зглумленю ворохобнѣ, за средство пригноблюваня шляхты и вывзводжуваня селянъ зъ пôдъ зависимости ôдъ неи. Коли однакъ такє своє первѣстне значенье сервитуты втратили, то при теперѣшныхъ обставинахъ остали они яко пôдбурюючє и пôдстрѣкаюче средство тыхъ сотокъ мешканцѣвъ посѣдаючихъ тысячу десятинъ, противъ одному посѣдателеви такогожь обшару землѣ, розвиваючи такъ межи селянами якъ и наглядателями за сервитутовыми правами стремленя не згôднѣ зъ основами монархизму.“

Троха за пôзно оглянулась Россія що єи чиновництво саме щепило соціялизмъ. Труднѣйше може буде ôдробити якъ пріишлось наробити сего лиха.

Кроника.

— Є. В. Цѣсарь надавъ купцеви у Львовѣ Арнольдови Вернерови крестъ кавалерскій ордену Францъ Іосифа.

— **Є. В. Цѣсарь** установою зъ дня 12 марта с. р. надавъ инжинѣрови галицкои желѣзници Кароля Людвика, Генрикови Графъ, въ узнаню єго услугъ, ôдданыхъ въ справѣ войсковôй, золотый крестъ заслуги зъ короною.

— **Є. В. Цѣсарь** постановою зъ дня 15 марта с. р. надавъ придѣленому до повненя обовязкôвъ служовыхъ при Министрѣ Залескимъ, совѣтникови секційному въ етатѣ президіи Министерства, дръ Казимѣрови Хлендовскому, тутулъ и характеръ совѣтника министеріяльного зъ увольненьемъ ôдъ таксы.

— **Зъ Найвысшого розпорядженя** ношена буде по бл. п. Є. В. Наполеонѣ, Кароли Павлѣ кн. Бонапарте, жалоба Двору почавши ôдъ пятницѣ, дня 20 марта 1891, черезъ шесть днѣвъ безъ змѣны ажъ до 25 марта т. р. включно.

— **П. Министръ просвѣты** надавъ п. В. Беднарскому, управителеви школы народнои на Пôдгôрю, въ узнаню єго довголѣтнои працѣ титулъ директора.

— **Король Калякуа.** Пôдчасъ побуту королика сего въ Парижи, запрошено єго до одного аристократичного клюбу. По обѣдѣ запропоновано єму, щобы перейшовъ до салѣ игры, король ôдповѣвъ, що немає грошей при собѣ, бо не сподѣвавъ ся грати. Жертвовано єму пожичку въ сумѣ 30.000 фр., король перейшовъ до салѣ, похваливъ дуже уряджене, поклонивъ ся всѣмъ дуже чемно, и не розпочинаючи игры, опустивъ салю зъ 30.000 въ кешенѣ.

— **Въ Краковѣ поповнено** на дняхъ значну крадѣжь въ дому графа О. Межи 1 а 2 въ полудне, коли цѣла родина сидѣла въ другихъ апартаментахъ при обѣдѣ, невѣстный злодѣй потрафивъ достати ся черезъ передпокой до одного сальону и укравъ зъ двохъ шуфлядъ бюрка грошѣ и бижутеріи, въ вартости 15.000 зл.

— **Похороны бл. п. Виндгорста ôдбули ся дуже величаво.** О 9 рано прибувъ зъ Берлина до Гановеру особный потягъ, везучій тѣло покôйника, и много гостей, межи тыми майже всѣхъ членôвъ центрумъ. На дворци згромадили ся толпы публики и величезне число духовеньства. По богослуженю зложено тѣло Виндгорста въ криптѣ пôдъ великимъ престоломъ костела Пречистои Дѣвы, котрый то костелъ уфундувавъ Виндгорстъ зъ складокъ. Родина застерегла собѣ, щобы въ гробѣ тôмъ спочила опôсля и жиюча еще жена Виндгорста. Условіє се принято.

— **Въ Москвѣ,** въ канторѣ пôдъ фирмою Николай Вертгаймъ, выкрыто значну крадѣжь, доходячу до 60.000 руб.

ТЕЛЕҐРАМЫ.

Берлинъ 20 марта. *Norddeutsche Allg. Ztg.* звертає увагу на потребу взаимного, тревалого зближеня ся партій консервативныхъ. Гадає, що конче єсть пожадане, щобы духъ и пôдстава, на котрôй держава нѣмецка повстала, въ повнѣ були удержанѣ. Праця въ духу народнôмъ мусить бути пôднята по гадцѣ о державѣ народовôй. То повинно бути провôдною звѣздою каждого честного горожанина.

Римъ, Послѣ донесень *Freibung* зъ Массаву, султанъ Шабабу Кантиваєдадъ зôставъ увязненый, понеже здає ся, що мавъ ôнъ зносины зъ Дервишами.

Парижъ, 20 марта. Въ слѣдствіє зъорганизованои вô вторникъ Дерульєдомъ манифестаціи, въ театрѣ Амбіґю, зарядивъ прокураторъ слѣдство, щобы довѣдати ся, чи не истнує до теперь ліґа патріотична. Выконанѣ вечеромъ ревизіи въ домахъ тринайцятои дѣльницѣ, не довели до нѣякого арештованя.

Парижь, 20 марта. Зъ полудневои Франціи доносять о повѣняхъ.

Франкфуртъ, 20 марта. Президіюмъ товариства для охороны интересôвъ промыслу хемичного Нѣмецъ, приняло резолюцію освѣтчаючу, що промыслъ нѣмецкій не ма на теперь потребы обставати безусловно за утриманьемъ цѣлъ на продукти рôльничѣ, скоро урядъ вызначує можливѣ знижене тыхъ оплатъ.

Одвѣчательный редакторъ: Адамъ Краховецкій

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.